

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

P8_TA(2016)0023

Etiopia

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie sytuacji w Etiopii (2016/2520(RSP)) (2018/C 011/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie sytuacji w Etiopii oraz ostatnią debatę plenarną na ten temat, przeprowadzoną w dniu 20 maja 2015 r.,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie niedawnych starć w Etiopii,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie Wiceprzewodniczącej Komisji/ Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa Federiki Mogherini oraz ministra spraw zagranicznych Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii Tedrosa Adhanoma, z dnia 20 października 2015 r.,
 - uwzględniając komunikat prasowy dotyczący spotkania Wiceprzewodniczącej Komisji/ Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa Federiki Mogherini z ministrem spraw zagranicznych Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii Tedrosem Adhanomem, które odbyło się w dniu 13 stycznia 2016 r.,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznika ESDZ z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie wyborów w Etiopii,
 - uwzględniając oświadczenie, które w dniu 10 lipca 2015 r. wydał David Kaye, Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. Promocji i Ochrony Prawa do Wolności Opinii i Wypowiedzi, w sprawie uwolnienia etiopskich dziennikarzy;
 - uwzględniając ostatni przeprowadzony przez Radę Praw Człowieka ONZ powszechny okresowy przegląd praw człowieka,
 - uwzględniając umowę z Kotonu,
 - uwzględniając konstytucję Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii przyjętą w dniu 8 grudnia 1994 r., w szczególności przepisy rozdziału III dotyczącego praw podstawowych i podstawowych wolności, praw człowieka i praw demokratycznych,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Konwencję przeciwko torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, ratyfikowaną przez Etiopię w 1994 r.,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych ONZ,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 24 maja 2015 r. przeprowadzono ostatnie wybory parlamentarne, w których wyniku Etiopski Ludowo-rewolucyjny Front Demokratyczny (EPRDF) utrzymał się przy władzy i zdobył wszystkie miejsca w parlamencie krajowym, co zawdzięcza po części nieistnieniu w procesie wyborczym przestrzeni na wypowiedzi krytyczne lub odmienne od obowiązujących; mając na uwadze, że majowe wybory federalne odbyły się w powszechnej atmosferze zastraszenia i obaw co do niezależności państwowej komisji wyborczej; mając na uwadze, że EPRDF sprawuje władzę od 24 lat, czyli od czasu obalenia rządu wojskowego w 1991 r.;

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

- B. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dwóch miesięcy największy region Etiopii, Oromia, ojczyzna największej spośród grup etnicznych zamieszkujących ten kraj, stała się areną masowych protestów przeciwko rozszerzeniu granic miejskich Addis Abeby, oznaczającemu dla rolników ryzyko wygnania z ich własnej ziemi;
- C. mając na uwadze, że według międzynarodowych organizacji obrońców praw człowieka siły bezpieczeństwa odpowiedziały na generalnie pokojowe protesty, zabijając co najmniej 140 manifestantów i raniąc wielu kolejnych, a wydarzenia te mogą stanowić największy kryzys w Etiopii od czasu aktów przemocy z okresu wyborów w 2005 r.; mając na uwadze, że z kolei rząd przyznał tylko, iż zginęło kilkadziesiąt osób oraz 12 członków sił bezpieczeństwa;
- D. mając na uwadze, że w dniu 14 stycznia 2016 r. rząd zdecydował anulować kwestionowany plan rozwoju miasta na szeroką skalę; mając na uwadze, że realizacja planu oznaczałaby dwudziestokrotne zwiększenie powierzchni miasta; mając na uwadze, że ekspansja Addis Abeby już spowodowała wysiedlenie milionów rolników z ludu Oromów i wpędziła ich w ubóstwo;
- E. mając na uwadze, że Etiopia to kraj niezwykle zróżnicowany wyznaniowo i kulturowo; mając na uwadze, że część największych wspólnot etnicznych, zwłaszcza Oromowie i Somalijczycy (lud Ogaden), jest marginalizowanych z korzyścią dla Amharów i Tigrajczyków i ma niewielki udział wśród reprezentantów politycznych;
- F. mając na uwadze, że podczas brutalnego tłumienia protestów w regionie Oromii organy etiopskie arbitralnie zatrzymały szereg pokojowych manifestantów, dziennikarzy i przywódców partii opozycyjnych; mając na uwadze, że aresztowanym grożą tortury i inne formy maltretowania;
- G. mając na uwadze, że rząd określa przeważnie pokojowych manifestantów mianem terrorystów, stosując do nich przepisy ustawy antyterrorystycznej nr 652/2009 i wysyłając przeciwko nim oddziały wojska;
- H. mając na uwadze, że w dniu 23 grudnia 2015 r. został zatrzymany Bekele Gerba, wiceprzewodniczący Krajowego Kongresu Oromów (OFC), największej legalnie zarejestrowanej partii politycznej w regionie Oromii; mając na uwadze, że Bekele Gerba został przewieziony do więzienia, a wkrótce potem – według doniesień – znalazł się w szpitalu; mając na uwadze, że jego obecne miejsce pobytu nie jest znane;
- I. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich tygodni inni przywódcy OFC zostali arbitralnie zatrzymani lub mówi się, że nałożono na nich areszt domowy;
- J. mając na uwadze, że nie po raz pierwszy etiopskie siły bezpieczeństwa są zamieszane w łamanie praw człowieka w reakcji na pokojowe protesty, a także mając na uwadze, że wiadomo, iż rząd Etiopii systematycznie ogranicza wolność słowa i zrzeszania się oraz zakazuje obywatelom wyrażania opinii odmiennych od obowiązujących i sprzeciwiania się polityce rządu, ograniczając w ten sposób przestrzeń działań obywatelskich i politycznych, w tym przez wszczynanie politycznie umotywowanych postępowań na podstawie drakońskiej ustawy antyterrorystycznej, dziesiątkowanie niezależnych mediów, eliminowanie istotnej działalności społeczeństwa obywatelskiego i tłumienie działań partii opozycyjnych;
- K. mając na uwadze, że w grudniu 2015 r. arbitralnie zatrzymani zostali czołowi działacze, np. Getachew Shiferaw (redaktor naczelny *Negere Ethiopia*), Yonathan Teressa (działający w internecie) i Fikadu Mirkana (pracownik rada i telewizji Oromia), którym jednak władze Etiopii nie postawiły jeszcze zarzutów;
- L. mając na uwadze, że rząd Etiopii nakłada odstrasżające ograniczenia na niezależne media i organizacje społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że według spisu przeprowadzonego w 2014 r. przez Komitet Obrony Dziennikarzy (CPJ) Etiopia zajmuje czwarte miejsce na świecie, jeśli chodzi o więzienie dziennikarzy, gdyż za kratami znalazło się w tym kraju 17 dziennikarzy, 57 pracowników mediów uciekło z kraju w ciągu ostatnich pięciu lat, a szereg niezależnych wydawnictw zamknięto w wyniku nacisków rządowych; mając na uwadze, że Etiopia zajmuje również czwarte miejsce na opracowanej przez CPJ w 2015 r. liście dziesięciu państw o najostrzejszej cenzurze;

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

- M. mając na uwadze, że wielu więźniów sumienia, w tym dziennikarzy i członków partii opozycyjnych, zatrzymanych w ostatnich latach tylko dlatego, że w uprawniony sposób korzystali z przysługującej im wolności słowa i wypowiedzi, nadal przebywa w więzieniu; mając na uwadze, że część z nich została skazana w nieuczciwych procesach, procesy niektórych jeszcze trwają, inni są nadal przetrzymywani bez postawienia zarzutów, a należą do nich: Eskinder Nega, Temesghen Desalegn, Solomon Kebede, Yesuf Getachew, Woubshet Taye, Saleh Edris i Tesfalidet Kidane;
- N. mając na uwadze, że w czerwcu 2014 r. aresztowany został Andargachew Tsege, obywatel brytyjsko-etiopski i przywódca partii opozycyjnej żyjący na wygnaniu; mając na uwadze, że Andargachew Tsege został kilka lat wcześniej zaocznie skazany na śmierć, a od chwili aresztowania przebywa w celi śmierci w niemal całkowitej izolacji;
- O. mając na uwadze, że etiopska ustawa o organizacjach i stowarzyszeniach dobroczynnych wymaga od organizacji broniących działaczy, by 90 % funduszy na ich działalność pochodziła ze źródeł lokalnych, co doprowadziło do spadku działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego i zaniku wielu z nich; mając na uwadze, że Etiopia odrzuciła zalecenia dotyczące zmiany ustawy o organizacjach i stowarzyszeniach dobroczynnych oraz ustawy antyterrorystycznej, wydane przez niektóre państwa podczas analizowania stanu poszanowania praw człowieka w ramach powszechnego okresowego przeglądu przeprowadzonego przez Radę Praw Człowieka w maju 2014 r.;
- P. mając na uwadze, że rząd Etiopii de facto nałożył powszechną blokadę na etiopską część regionu Ogaden, posiadającego bogate zasoby ropy naftowej i gazu; mając na uwadze, że podejmowane przez międzynarodowe media i organizacje humanitarne próby działania w tym regionie i przekazywania z niego informacji są postrzegane jako działania przestępcze, podlegające karze na podstawie ustawy antyterrorystycznej; mając na uwadze doniesienia o zbrodniach wojennych i poważnych przypadkach łamania praw człowieka, których wobec ludu Ogaden dopuszcza się wojsko i rządowe oddziały paramilitarne;
- Q. mając na uwadze, że Etiopia, drugi pod względem liczby ludności kraj w Afryce, ma – według istniejących sprawozdań – najszybciej rozwijającą się gospodarkę na tym kontynencie, a średnia stopa wzrostu w ostatniej dekadzie wynosi 10 %; mając jednak na uwadze, że nadal jest to jedno z najbiedniejszych państw, którego PNB na mieszkańca wynosi 632 USD; mając na uwadze, że pod względem wskaźnika rozwoju społecznego Etiopia zajęła w 2014 r. 173. miejsce spośród 187 krajów;
- R. mając na uwadze, że Etiopia odgrywa kluczową rolę w regionie oraz cieszy się politycznym poparciem zachodnich darczyńców i większości krajów regionu, co zawdzięcza głównie roli, jaką odgrywa jako kraj siedziby Unii Afrykańskiej (UA), oraz udziałowi w misjach pokojowych ONZ oraz partnerskiej współpracy z krajami Zachodu w dziedzinie bezpieczeństwa i pomocy;
- S. mając na uwadze, że trwający szybki wzrost gospodarczy (obejmujący poważne inwestycje zagraniczne, w tym w rolnictwie, budownictwie i sektorze produkcji, szeroko zakrojone projekty rozwojowe, np. budowę tamy i elektrowni wodnej oraz zakładanie plantacji, a także powszechne wydzierżawianie ziemi, często zagranicznym przedsiębiorstwom) oznacza wygnanie wielu ludzi, w tym rolników i pasterzy, z ich domów;
- T. mając na uwadze, że art. 40 ust. 5 Konstytucji Etiopii gwarantuje etiopskim pasterzom prawo do darmowych terenów na potrzeby wypasu i upraw oraz prawo do pozostania na swojej ziemi;
- U. mając na uwadze, że Etiopia jest sygnatariuszem umowy z Kotonu, która stanowi w art. 96, że poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności jest podstawowym elementem współpracy AKP-UE,
- V. mając na uwadze, że Etiopia zmaga się z największą powodzią od dziesięcioleci, co pogarsza sytuację w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i powoduje poważne wygłodzenie i niekontrolowane padanie bydła; mając na uwadze, że w wyniku powodzi, brutalnych walk o zdziesiątkowane zasoby i suszy blisko 560 tys. osób zostało wewnętrznie przesiedlonych; mając na uwadze, że według szacunków rządu Etiopii, z powodu powodzi 10,1 mln ludzi, z czego połowę stanowią dzieci, znajduje się w sytuacji kryzysowej i potrzebuje natychmiastowej pomocy żywnościowej;

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

W. mając na uwadze, że Etiopia jest stałym kierunkiem napływu migrantów oraz przyjęła około 700 tys. uchodźców, głównie z Sudanu Południowego, Erytrei i Somalii; mając na uwadze, że w dniu 11 listopada 2015 r. UE i Etiopia podpisały wspólny program w obszarze migracji i mobilności w celu wzmocnienia dwustronnej współpracy i dialogu w dziedzinie migracji;

1. zdecydowanie potępia niedawne nadmierne użycie siły przez siły bezpieczeństwa w regionie Oromii oraz we wszystkich pozostałych regionach Etiopii, oraz zwiększoną liczbę przypadków łamania praw człowieka; składa wyrazy współczucia rodzinom ofiar i apeluje o natychmiastowe uwolnienie wszystkich osób więzionych za skorzystanie z przysługującego im prawa do pokojowych zgromadzeń i wolności wypowiedzi;

2. przypomina rządowi Etiopii o ciążyącym na nim obowiązku zagwarantowania praw podstawowych, w tym dostępu do wymiaru sprawiedliwości i prawa do sprawiedliwego procesu, z godnie z Afrykańską kartą praw człowieka i ludów oraz innymi międzynarodowymi i regionalnymi instrumentami praw człowieka, w tym umową z Kotonu, a w szczególności jej art. 8 i 96;

3. wzywa do przeprowadzenia wiarygodnego, przejrzystego i niezależnego dochodzenia w sprawie zabicia demonstrantów i innych domniemyanych przypadków łamania praw człowieka w związku z protestami oraz wzywa rząd do postawienia sprawców przed właściwymi organami wymiaru sprawiedliwości;

4. wzywa rząd Etiopii, aby respektował Powszechną deklarację praw człowieka oraz Afrykańską kartę praw człowieka i ludów, w tym prawo do pokojowych zgromadzeń, wolności wypowiedzi i stowarzyszeń; wzywa rząd, aby niezwłocznie zaprosił specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania oraz innych ekspertów ONZ ds. praw człowieka, do wizyty w Etiopii, aby ocenić sytuację na miejscu;

5. z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu o całkowitym wstrzymaniu specjalnego planu centralnego dla obszaru Addis Ababy i Oromii; wzywa do niezwłocznego podjęcia włączającego i przejrzystego dialogu politycznego z rządem, partiami opozycyjnymi, przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i lokalnej ludności w celu zapobiegania dalszej przemocy i radykalizacji ludności;

6. podkreśla, że wolne i niezależne media mają zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania świadomego, aktywnego i zaangażowanego społeczeństwa i wzywa władze Etiopii do zaprzestania blokowania swobodnego przepływu informacji, również przez zakłócanie transmisji i nękanie dziennikarzy, i do poszanowania praw lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i mediów oraz ułatwienia dostępu niezależnych dziennikarzy i obserwatorów praw człowieka do wszystkich regionów Etiopii; przyjmuje do wiadomości niedawne uwolnienie blogerów „Zone 9” i sześciu dziennikarzy;

7. zwraca się do władz Etiopii, aby zaprzestały stosowania przepisów antyterrorystycznych (oświadczenie o walce z terrorem nr 652/2009) do represjonowania przeciwników politycznych, dysydentów, obrońców praw człowieka, innych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych dziennikarzy; wzywa również etiopski rząd do przeprowadzenia przeglądu ustawy antyterrorystycznej, tak aby była ona zgodna z międzynarodowym prawem i zasadami dotyczącymi praw człowieka;

8. potępia nadmierne ograniczenia dotyczące pracy w dziedzinie praw człowieka określone w proklamacji na temat organizacji charytatywnych i stowarzyszeń, które blokują dostęp organizacji praw człowieka do podstawowych funduszy, nadają agencji ds. organizacji charytatywnych i stowarzyszeń nadmierne uprawnienia pozwalające na ingerencje w działalność organizacji praw człowieka, co jeszcze bardziej naraża ofiary łamania praw człowieka, ponieważ łamana jest zasada poufności;

9. wzywa władze Etiopii, by zapobiegały wszelkiej dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne lub wyznanie oraz zachęcały do pokojowego i konstruktywnego dialogu między wszystkimi społecznościami i działały na rzecz takiego dialogu;

10. z zadowoleniem przyjmuje etiopski plan działania z 2013 r. na rzecz praw człowieka i wzywa do bezzwłocznego i pełnego wdrożenia tego planu;

11. wzywa władze do wdrożenia w szczególności zalecenia Grupy Roboczej ds. Arbitralnych Zatrzymań Rady Praw Człowieka oraz do bezzwłocznego uwolnienia posiadającego brytyjskie obywatelstwo politycznego aktywisty Andargachewa Tsege'a;

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

12. oświadcza, że poszanowanie praw człowieka i praworządności ma kluczowe znaczenie dla polityki UE na rzecz promowania rozwoju w Etiopii i w całym Rogu Afryki; wzywa Unię Afrykańską, by przyjrzała się uważnie sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w Etiopii, kraju, w którym znajduje się jej siedziba;
 13. wzywa UE, która jest największym darczyńcą Etiopii, do skutecznego monitorowania programów i polityk, aby zagwarantować, że pomoc rozwojowa płynąca z UE nie przyczyni się do łamania praw człowieka w Etiopii, w szczególności w wyniku programów związanych z przesiedlaniem rolników i pasterzy, oraz do rozwoju strategii na rzecz zminimalizowania wszelkich negatywnych skutków przesiedleń w obrębie projektów rozwojowych finansowanych przez UE; podkreśla, że UE powinna dozwoląć swoje wsparcie finansowe w zależności od sytuacji praw człowieka w Etiopii oraz od stopnia, w jakim rząd Etiopii wspiera reformy na rzecz demokratyzacji;
 14. wzywa rząd, by włączył lokalne społeczności do dialogu na temat wdrażania wszelkich projektów rozwojowych na dużą skalę; wyraża zaniepokojenie z powodu rządowego programu przymusowych przesiedleń;
 15. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu panujących obecnie tragicznych w skutkach warunków klimatycznych w Etiopii, które doprowadziły do pogorszenia się sytuacji humanitarnej w tym kraju; wzywa UE, by wspólnie z partnerami międzynarodowymi zwiększyła wsparcie dla etiopskiego rządu i ludności; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedzianą niedawno przez UE pomoc finansową i wzywa Komisję Europejską, by zagwarantowała, że pilnie zostaną przekazane dodatkowe fundusze;
 16. przypomina, że Etiopia jest ważnym krajem docelowym i tranzytowym migrantów oraz osób ubiegających się o azyl, lecz również krajem pochodzenia takich osób oraz, że przyjęła ona największą grupę uchodźców w Afryce; w związku z tym przyjmuje do wiadomości przyjęcie przez UE i Etiopię wspólnego programu w obszarze migracji poruszającego kwestie uchodźców, kontroli na granicach i walki z handlem ludźmi; wzywa również Komisję Europejską, by uważnie monitorowała wszystkie projekty ostatnio rozpoczęte w ramach Funduszu powierniczego UE dla Afryki;
 17. jest poważnie zaniepokojony sytuacją społeczno-ekonomiczną, w jakiej znajduje się ludność Etiopii, w szczególności kobiety, mniejszości, uchodźcy i osoby przesiedlone, których liczba stale rośnie, w związku z kryzysem i brakiem stabilności w regionie; ponownie zapewnia o swoim wsparciu dla wszystkich organizacji humanitarnych działających na miejscu oraz dla sąsiadujących krajów przyjmujących uchodźców; popiera apele wspólnoty międzynarodowej i agencji humanitarnych o zwiększenie pomocy dla uchodźców i osób przesiedlonych;
 18. podkreśla, że, aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju potrzebne są plany inwestycji publicznych z prawdziwego zdarzenia, w szczególności w dziedzinie oświaty i zdrowia; wzywa władze Etiopii, by skuteczniej zobowiązały się do realizacji tych celów;
 19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Etiopii, Radzie Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie Ministrów AKP-UE, instytucjom Unii Afrykańskiej, Sekretarzowi Generalnemu ONZ i Parlamentowi Panafrkańskiemu.
-